

SAMULI TOIVIAINEN
LAPSENA

LAPSENA

© 2021 Samuli Toiviainen
Taitto ja kansi: Books on Demand
Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-952-80-7852-4

LAPSENA

nasta ostimme siihen satulansuojak-
sen. Mummo on ostanut minulle mu-
den pururin ja vaikka mitä muita
joustarvia vaatteita, onnenraunassa
minä tään peljon lentokoneita ja lai-
voja. Minä olen nähnyt sen junan
jossa venäläiset tulivat Helsinkiin
kiin ja siinä junassa oli vain kah-
si suomalaista vaunua muut venäläi-
läisiä. Täällä on ollut tervot ja
minä olen käynyt siellä. Siellä oli
peljain ja kuuden metrin mittaisia
käännkeitä ja minä voilin onnenpyö-
rässä pastillilaatikon. Kun minulla ei ollut
näköyhtymään rahaa niin katsoin teltan alta sur-
manajoa. Monet terveliset teille kaikille.
S. amurk.

Sisällys

Aluksi	7
Ongella.....	8
Kotona.....	11
Joulu	14
Kesällä.....	16
Talvella.....	17
Metsäkurssi.....	18
Elämää kylällä	21
Uloslaulu.....	23
Talvella.....	24
Maakirkko.....	26
Leikkipaikkoja.....	28
Laiva	34
Lehmä	35
Puimakone.....	37
Terijoki-juhlat	39
Uimakoulu	42
Kuolema.....	45

Umpisuoli	46
Vaalit.....	51
Hiihtoa.....	53
Tauti.....	59
Helsingissä taas.....	60
Tunturijärvi.....	62
Sota.....	69
Lappeenranta	70
Pellehyppyjä.....	73
Sibelius	78
Matoja	80
Hevoskauppa.....	83
Ilmakivääri.....	85
Kiiskismarkkinat	87
Hellustaa.....	89
Tulilla.....	91
Jyrkkä.....	93
Joitakin selityksiä	95

Lampelan Sisko vei mummolaan

rässä pastillilaatikon, kun mumulla ei ollut
retänsylipsumin rahaa niin katsoin teltan alta sur-
manafon. Monet terveliset teille kaikille
S amurk.

ALUKSI

Kun olen jo kahdeksan vuotta ja äiti sanoi, että minun pitää kirjoittaa mummoille ja kummiseteille ja -täteille kuulumisia täältä kaukaa meiltä, kun me niin harvoin nähdään monen satan ja tuhannenkin kilometrin päässä olevia sukulaisia. On meillä ollut jo vähän aikaa puhelin, mutta ei siinä ehdi kaikkia asioita selvittää, kun kuuluu huonosti ja tulee kalliiksi. Jos olen ollut mummolassa, niin olen kirjoittanut kotiin niistä asioista mitä olen siellä etelässä nähnyt ja äiti on piilottanut talteen ne kirjeet.

Kun minä koulussa kirjoitan, niin tulee paljon virheitä, ja sitten kun minä pyyhin huonolla pyyhekumilla, niin tulee suttua ja vihkokin on sitten revennyt ja opettaja uhkasi antaa kaunokirjoituksesta viitosen, jos ei parane, vaikka sanoi muuten minun kirjoittavan hyvin. Mutta kun meillä on kirjoitusta, niin neljäsluokkalaisilla on maantietoa, niin minä seuraan mieluummin sitä ja sitten minä jään jälkeen ja tulee kiire ja paljon suttua.

Sitten minä kirjoitan myös niitä asioita, kun en ollut vielä koulussa, mutta muistan hyvin, kun äiti on pannut talteen minun kirjeitä ja isä on ottanut paljon valokuvia meistä kun oltiin aivan pieniä, niin muistan niistä kaikenlaisia asioita. Ja monet ihmiset siellä Helsingin lähellä luulee, että meillä on aina lunta ja paljon poroja ja asutaan kodassa ja käydään koulua kodassa, niin saa niille paljon kertoa kaikenlaista. Mutta kyllä minä haluaisin, että meillä olisi hevonen. Olen ollut Kuja-Einon hevosen kyytissä talvella, kun on ajettu sontaa pellolle, ja kun tulin kotiin, niin äiti käski ulos ja riisua housut, kun ne haisi sonnalle ja minulle puettiin toiset housut ja niitä etellisiä housuja alettiin sanoa hulluhousuiksi ja niitä pidettiin sitten vain ulkotöissä kasvimaalla. On meillä ollut kaksi kania, mutta ne on jo syöty, ja koira, jonka nimi on Pepe Le Moko, ja on vielä viirupöllö nimeltään Jaska, vaikka se on sitten muninut, niin ei ole muutettu nimeä.

ONGELLA

Ahven hyppeli lumessa, kun äiti veti minua kelkassa kotiin päin ja minä istuin siinä väärinpäin ja katselin, miten ahven oli siiman päässä ja pujotteli siinä luminyppylöiden välissä. Metsä-Pekko hiihti edessä ja isä tuli kalareppu selässä takana.

Me oltiin oltu lammella pilkillä ja isä porasi ensin jäähän reikiä ja sitten isä ja äiti ja Metsä-Pekko alkoi onkia kaloja. Kun minäkin halusin onkia, niin Metsä-Pekko huusi isälle, että anna pojallekin onki, kun se niin haluaa ja niin minäkin aloin onkia kaloja. Kohta se onki tuntui painavalta ja tärisi. Huusin että täällä on kala. Sitten huusin uudestaan ja Metsä-Pekko huusi isälle, että mene auttamaan. Niin isä sanoi, että ei siellä ole kuitenkaan mitään, niin isä tuli sittenkin ja veti siimasta jälle kalan. Metsä-Pekko tuli katsomaan ja sanoi että kolmen kilon matikka, siitä tulee hyvä soppa! Isä päästi siitä veret ja pani reppuun. Sitten saatiin vielä paljon ahvenia ja ne pantiin reppuun, paitsi yksi, jota vedin siimassa kotiin asti.

Illalla oltiin saunassa. Isä heitti löylyä. Me istuttiin kolmestaan ylälauteella, ja Metsä-Pekko puhalsi minun niskaan, niin minun piti tulla alalauteelle. Se oli epäreilu temppu. Olin minä muuten pysynyt ylhäällä. Mutta silloin minä näin, että Metsä-Pekolla ei ollut kaikkia varpaita tallessa. Ne oli menneet Summan rintamalla Talvisodassa. Siitä joukkueesta oli jäänyt vain kolme miestä: isä, Metsä-Pekko ja joku kolmas, joka oli kaatunut myöhemmin Jatkosodassa.

Metsä-Pekko kysyi isältä, että "miten sie sait sen Ruutun Martin vapaaksi sieltä Valpon putkasta?" Isä selosti, että kun he tunnistivat toisensa sala-lauseella niin isä oli sanonut ääneen, että oho, kynästä katkesi terä, pitää käydä terottamassa, ja mennessään jätti putkan oven auki. Kun isä oli tullut takaisin, niin Ruutu istui yhä putkassa. Isä oli kuiskannut Ruutulle, että "etkö sinä ymmärrä!" Vähän ajan perästä isä oli lähtenyt taas terottamaan kynää ja "unohtanut" oven auki. Takaisin tullessa selli olikin sitten tyhjä ja näin entinen historian opettaja oli karannut.

Se salalause oli, että toinen kysyi, että kuka yhdisti Egyptin? Siihen toisen piti vastata, että Menes yhdisti Egyptin. Jos näin meni, niin voitiin tunnistaa ja luottaa toiseen.

Saunan jälkeen isä ja Metsä-Pekko ottivat lumihangesta pullon, jossa oli pahaa juomaa ja minä sain sisällä puolukkamehua. Se oli hyvää.

Sitten kun meille tuli sähköt, isä teki pimiässä huoneessa valokuvia. Isä aina välillä nauraa hihitti. Minä ihmettelin, kun se ei tavallisesti nauranut, kun teki valokuvia.

Isä oli leikannut lehdestä lohien kuvan ja liimannut sen siihen valokuvaan pienen ahvenen paikalle, joka kuva oli otettu, kun Metsä-Pekko oli saanut ahvenen ja käskenyt isän ottaa kuvan siitä, koska ne ei metsälautakunnassa olisi muuten uskoneet, että on saanut kalan. Sitten isä kuvasi sen kuvan uudestaan, jossa Metsä-Pekko roikotti onkessa niin isoa lohta, että pyrstö riippui polven alapuolella. Sitten isä pani vilmin mustaan purkkiin, jossa se kehittyi, kun sitä hämmensi. Sitten vilmi pantiin suurennuskoneeseen, jossa se tarkennettiin alla olevalle kuvauslevylle ja valotettiin. Koko huone oli pimennetty eikä saanut olla muuta kuin punaista valoa. Sitten se paperi pantiin kehitysliemeen vähäksi aikaa, jolloin siihen alkoi kehittyä kuva. Sitten se pantiin kiinnitysliuokseen, että kuva pysyy paperilla. Kun se kuivattiin, niin siinä oli oikea valokuva.

Kun Metsä-Pekko tuli seuraavan kerran meille mennessään mittamaan metsiä, niin se kertoi, että ne oli lautakunnassa ihastelleet mah-tavaa kalaa, kunnes joku oli huomannut, että Pekko piti sitä ihmeen ke-yyesti peukalon ja etusormen välissä. Niitä oli naurattanut kovasti tuo isän temppu!

Kun Metsä-Pekko oli tulossa metsästä, niin se tuli ilman autoa. Se sa-noi, että auto oli uponnut suohon puli-puli. Haettiin Jouni-Niilo hevosen ja aisojen kanssa ja mentiin hakemaan autoa. Lunta oli vasta vähän ja maa jäässä vain ohkaisesti, niin se volkkari oli putonnut vain jonkun sen-tin jäätyneen maan läpi. Niilon hevonen pantiin vetämään Volkswagen koppakuoriainen jängästä pois, ja sen moottori vinkui kovasti ja suomuta lensi renkaista isoina mustina roiskeina. Pääsi se sieltä kovalle maalle. Hevonen löysättiin pois. Minä katselin sitä autoa. Sen keulassa oli Petsa-mon kuninkaan kartanon kuva.

Heräsin, kun yöllä isä huutoi käsillä ja huusi että Pekka, matalaksi, varo, mene matalaksi! Äiti herätteli isää, että rauhoitu, ei mitään hätää, me ollaan tässä! Isä heräsi ja istui sängyn laidalle. Vähän ajan päästä isä alkoi taas nukkua ja niin me muutkin.

Isäkin sai ahvenia

rässä pastillilaatikon, Kun minulla ei ollut
retänsylippuun rahaa niin katsoin teltan alta sur-
manafaa. Monet terveliset teille kaikille
Sainu.

Kirjoittaja on n. 6-11 -vuotias poika.

Kirjoitus perustuu hänen kirjoittamiinsa kirjeisiin, vanhoihin valokuviin sekä ikivanhaan muistiin.

Isona hän on v. 2015 julkaissut kirjan Karttakepin ja viivoittimen tie.

Lukekoon, kuka saattaa!

BoD

